

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาการตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการและขั้นตอนการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่ ปัจจัยในการตั้งถิ่นฐานในเมืองเชียงใหม่ และ ลักษณะความเป็นอยู่ในปัจจุบันของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่ ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น นักธุรกิจ ธุรกิจส่วนตัว ครูสอนภาษา นักศึกษา ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับ NGO ข้าราชการของรัฐ แม่บ้าน ผู้ที่มาพักผ่อน และ ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือเกษียณอายุแล้ว แต่ไม่ได้รวมนักท่องเที่ยว จำนวน 167 คน ผู้ชาย 111 คน ผู้หญิง 56 คน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ประชากรที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา รวมทั้งการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลต่างๆ ได้แก่ การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่นฐาน ลักษณะทางประชากร สภาพทั่วไปของชาวญี่ปุ่น และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่

วิวัฒนาการและขั้นตอนการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่

การตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่ สถานกงสุลญี่ปุ่นประจำจังหวัดเชียงใหม่ได้รวบรวมข้อมูลของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเขตภาคเหนือ 9 จังหวัดตั้งแต่ปี 1980 ในปี 1980 จำนวนชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ 59 คน แต่เมื่อนิคมอุตสาหกรรมลำพูนเกิดขึ้นมาในปี 1985 ชาวญี่ปุ่น ในภาคเหนือเพิ่มมากขึ้น ในปี 2001 จำนวนชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ 1,116 คน

การย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่น แยกได้ 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ ผู้ที่ตั้งใจจะเลือกมาอยู่เชียงใหม่ กับ ผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจจะเลือกมาอยู่เชียงใหม่ ผู้ที่ตั้งใจจะเลือกมาอยู่เชียงใหม่ เช่น ทำธุรกิจส่วนตัว นักศึกษาทุนส่วนตัว และ ผู้ที่เกษียณอายุแล้ว เป็นต้น ส่วนผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจจะเลือกมาอยู่เชียงใหม่ เช่น ผู้ที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับ NGO และ ข้าราชการของรัฐ เป็นต้น

ขั้นตอนการย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่นนั้น มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อง เช่น บริษัท องค์กร NGO มูลนิธิ มหาวิทยาลัย และบริษัททัวร์ ซึ่งปัจจัยที่ชาวญี่ปุ่นจะเดินทางมาสู่ประเทศไทย เช่นบริษัทส่งให้มาทำงานที่ประเทศไทย มหาวิทยาลัยเป็นพี่น้องกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และมีโครงการนักศึกษา

แลกเปลี่ยนระหว่าง 2 มหาวิทยาลัยนี้ สำหรับองค์กร NGO ต่างๆ จัดทำกิจกรรมที่ประเทศไทย ส่วนมูลนิธิ นั้นสนับสนุนให้คนที่เกษียณอายุแล้วให้ไปอยู่ที่ประเทศต่างๆ นอกจากนี้ บริษัททัวร์ก็มีส่วนเกี่ยวข้อง ในขั้นตอนการย้ายถิ่นด้วย เนื่องจากผู้ที่เคยมาเที่ยวประเทศไทย โดยมากับบริษัททัวร์และประทับใจ ประเทศไทย ครั้งต่อไปตั้งใจจะเลือกมาอยู่เชียงใหม่

กรณีผู้ที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น ส่วนมากทำงานที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือลำพูน จำแนกบริษัท ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือตามสถิติของผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะพบว่าญี่ปุ่นมีสัดส่วนมากถึง 62.8 % จากจำนวนของผู้ลงทุนต่างชาติรวมทั้งหมด ผู้ที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่นนั้น ก่อนมาอยู่เชียงใหม่ จะทำงาน ที่ญี่ปุ่น เมื่อเขาถูกส่งให้ไปทำงานที่นอกประเทศ ถือว่าหน้าที่ในงาน ไม่ได้เลือกมาอยู่ที่เชียงใหม่เอง เขาก็มาคนเดียวหรือมากับครอบครัว ส่วนมากเขามีกำหนดเวลาในการทำงานที่เชียงใหม่ เมื่อหมดวาระแล้ว กลับไปญี่ปุ่นและทำงานที่ญี่ปุ่นเหมือนเดิม จึงบอกได้ว่าพวกเขาไม่ได้มาเป็นถาวร และ ไม่ได้เลือกมาเอง

สำหรับชาวญี่ปุ่นที่ปัจจุบันอาศัยอยู่ในเชียงใหม่ นั้น ก่อนมาอยู่เชียงใหม่ เคยมาเชียงใหม่มาก่อน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 58.08 และ ผู้ที่ไม่เคยมาก่อน ครั้งนี้ครั้งแรกมี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 41.32 จำนวน ครั้งที่มาเชียงใหม่สำหรับผู้ที่เคยมาเชียงใหม่มาก่อน 97 คน นั้น พบว่า ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.99 รองลงมา ครั้งที่ 6-10 คิดเป็นร้อยละ 16.49 และ ครั้งที่ 11 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.40 สำหรับระยะเวลาที่มาเชียงใหม่ นั้น 1 สัปดาห์เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.71 รองลงมา 4 เดือนถึงครึ่งปี คิดเป็นร้อยละ 9.28 ครั้งก่อนที่มาเชียงใหม่ มาทำอะไรที่เชียงใหม่ ผู้ที่มาทำงานจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.90 รองลงมา ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 39.05 และ มาศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.43

จากการศึกษาเรื่องชาวญี่ปุ่นที่ก่อนมาเชียงใหม่ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเชียงใหม่มาก่อนหรือไม่ โดยรวมแล้ว 90 คน ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเชียงใหม่มาก่อน คิดเป็นร้อยละ 53.89 จากการศึกษารื่อง ชาวญี่ปุ่น 90 คน ที่ก่อนมาเชียงใหม่ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเชียงใหม่ด้านใด พบว่า ผู้ที่ทราบข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด 61 คน คิดเป็นร้อยละ 27.11 รองลงมา ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ข้อมูลเกี่ยวกับเชียงใหม่ได้จากแหล่งใดจากการศึกษาพบว่า ทราบข้อมูลจากไกด์บุ๊กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.33 และ เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 20.90

ส่วนก่อนมาเชียงใหม่ เคยไปต่างประเทศหรือไม่พบว่า ผู้ที่เคยไปต่างประเทศ มากกว่าผู้ที่ไม่เคยไป ประมาณ 3 เท่า คิดเป็นร้อยละ 76.05

สำหรับชาวญี่ปุ่นที่มาเชียงใหม่ มีใครให้แนะนำมาหรือเปล่า ถ้ามีคนแนะนำให้มา ใครเป็นผู้แนะนำ พบว่า ผู้ที่ถูกแนะนำมาจำนวนมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ถูกแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 53.89 ผู้ชายถูกแนะนำมา เชียงใหม่มากกว่าผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 57.66 และ บริษัทที่ทำงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.67 ส่วนผู้

หญิง ถูกแนะนำมา คิดเป็นร้อยละ 46.43 บริษัทที่ทำงานส่งมา หรือ สามิเป็นผู้แนะนำ หมายความว่า สามิถูกส่งมา ดังนั้นภรรยาที่ตามสามิมา คิดเป็นร้อยละ 30.77 และ 26.92

ส่วน มีบุคคลที่มีอิทธิพลมาเชียงใหม่หรือไม่ และ ถ้ามี ใครเป็นบุคคลที่มีอิทธิพล พบว่า ผู้ที่มีบุคคลที่มีอิทธิพลน้อยกว่าผู้ที่ไม่มี คิดเป็นร้อยละ 46.11 ผู้ชายที่ไม่มีใครมีอิทธิพล คิดเป็นร้อยละ 62.50 มากกว่ามีบุคคลที่มีอิทธิพล ส่วนผู้หญิง มีบุคคลที่มีอิทธิพลมากกว่า ไม่มี คิดเป็นร้อยละ 65.45 ผู้ชายนั้น เพื่อน เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.59 รองลงมา คนบริษัท คิดเป็นร้อยละ 34.15 และภรรยา คิดเป็นร้อยละ 12.20 ตามลำดับ ส่วนผู้หญิงนั้น บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ สามิ คิดเป็นร้อยละ 52.78 รองลงมาเป็นเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 19.44 และ อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

สำหรับ ก่อนมาเชียงใหม่ เคยติดต่อกับบุคคลในเชียงใหม่หรือไม่ ถ้ามี ติดต่อกับใครพบว่า โดยรวมผู้ชายกับผู้หญิงแล้ว ผู้ที่เคยติดต่อกับบุคคลในเมืองเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 55.69 และไม่เคย คิดเป็นร้อยละ 43.11 ส่วนผู้ชายที่ติดต่อกับบุคคลในเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 56.76 มากกว่าไม่เคยติดต่อกับและติดต่อกับทางบริษัทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.69 รองลงมา เพื่อนคนญี่ปุ่นที่อยู่ในเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 19.40 ตามลำดับ ส่วนผู้หญิงก็เคยติดต่อกับบุคคลในเชียงใหม่มากกว่า คิดเป็นร้อยละ 53.57 ผู้หญิงนั้น ติดต่อกับเพื่อนคนญี่ปุ่นที่อยู่ในเชียงใหม่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมา ทางบริษัท และ ทางมหาวิทยาลัยเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 19.44 ตามลำดับ

จากการศึกษาภาพพจน์ของชาวญี่ปุ่นต่อประเทศไทยก่อนมาประเทศไทย และ ภาพพจน์หลังจากอยู่เชียงใหม่แล้ว เปลี่ยนแปลงหรือไม่ พบว่า โดยรวมแล้ว ประเทศที่นับถือศาสนาพุทธและมีวัดมากมาย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.72 รองลงมา ประเทศที่กำลังพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 17.28 และ ประเทศที่มีโรคAIDSมาก คิดเป็นร้อยละ 12.20 ตามลำดับ สำหรับภาพพจน์หลังจากอยู่เชียงใหม่ โดยรวมแล้วผู้ที่ไม่เปลี่ยนภาพพจน์มากกว่าผู้ที่เปลี่ยน คิดเป็นร้อยละ 41.92 ส่วนผู้ชายที่ไม่เปลี่ยนภาพพจน์มากกว่าเปลี่ยน คิดเป็นร้อยละ 45.95 แต่ผู้หญิง นั้นเปลี่ยนภาพพจน์มากกว่าไม่เปลี่ยน คิดเป็นร้อยละ 53.57

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่

1. ชาวญี่ปุ่นผู้ชายเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่	มีที่แหล่งงานมากมาย
ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่	ค่าครองชีพถูก
ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่	ภูมิอากาศดี

2. ชาวญี่ปุ่นผู้หญิงเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 มี 2 ปัจจัยได้แก่	ค่าครองชีพถูก และ ภูมิอากาศดี
ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่	นิสัยคนไทยดี

3. ชาวญี่ปุ่นกลุ่มอายุ 20-29 ปี เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่แหล่งงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ มีเพื่อนฝูง

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ ค่าครองชีพถูก

4. ชาวญี่ปุ่นกลุ่มอายุ 30-39 ปี เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่แหล่งงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ต้องการอยู่ใกล้ชิดครอบครัว

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ แต่งงานกับคนไทย

5. ชาวญี่ปุ่นกลุ่มอายุ 40-49 ปี เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่แหล่งงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ แต่งงานกับคนไทย

ปัจจัยอันดับที่ 3 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ต้องการอยู่ใกล้ชิดครอบครัว อากาศดี และ ความ

ปลอดภัยสูง

6. ชาวญี่ปุ่นกลุ่มอายุ 50 ปี ขึ้นไป เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ มีที่แหล่งงาน และ ค่าครองชีพถูก

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ อากาศดี

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ แต่งงานกับคนไทย

7. ชาวญี่ปุ่นที่ทำงานที่บริษัทญี่ปุ่นเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่ทำงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ไม่ได้เลือกมาเอง

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ ค่าครองชีพถูก

ปัจจัยอันดับที่ 4 ได้แก่ บรรยากาศดี สงบ ร่มรื่น

ปัจจัยอันดับที่ 5 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปลอดภัยจากอาชญากรรม อากาศดี และ แต่งงาน

กับคนไทย

8. แม่บ้านเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ ต้องการอยู่ใกล้ชิดครอบครัว

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ไม่ได้เลือกมาเอง

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ มีที่ทำงาน

ปัจจัยอันดับที่ 4 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ค่าครองชีพถูก บรรยากาศดี แต่งงานกับคนไทย

และ ทิวทัศน์สวยงาม

9. ผู้ที่ทำธุรกิจส่วนตัวเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ ค่าครองชีพถูก

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ อากาศดี

ปัจจัยอันดับที่ 3 มี 5 ปัจจัยได้แก่ ที่แหล่งงาน ต้องการอยู่ใกล้ชิดครอบครัว มีเพื่อนฝูง ญาติมิตรมากมาย แต่งงานกับคนไทย และ ไม่ได้เลือกมาเอง

10. ครูสอนภาษาเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่ทำงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ไม่ได้เลือกมาเอง

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ อากาศดี

ปัจจัยอันดับที่ 4 มี 2 ปัจจัยได้แก่ แต่งงานกับคนไทย และ งานดี

11. นักศึกษาเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีเพื่อนฝูง ญาติมิตรมากมาย

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ มีโรงเรียน

ปัจจัยอันดับที่ 3 มี 2 ปัจจัยได้แก่ ค่าครองชีพถูก และ บรรยากาศดี สงบ ร่มรื่น

ปัจจัยอันดับที่ 4 มี 4 ปัจจัยได้แก่ อากาศดี ปลอดภัยจากอาชญากรรม นิยสนคนไทย

คิ ความเจริญและทันสมัยของ เมือง

12. ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือผู้ที่เกษียณอายุเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ ค่าครองชีพถูก

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ แต่งงานกับคนไทย

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ อากาศดี

ปัจจัยอันดับที่ 4 มี 3 ปัจจัยได้แก่ มีเพื่อนฝูง ญาติมิตรมากมาย การดำเนินชีวิต

เหมือนภูมิลำเนาเดิม มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดี

13. ผู้ที่อยู่เชียงใหม่ไม่ถึง 1 ปีเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่ทำงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 มี 3 ปัจจัยได้แก่ ไม่ได้เลือกเอง ค่าครองชีพถูก และ มีเพื่อนฝูง

ปัจจัยอันดับที่ 3 มี 2 ปัจจัยได้แก่ ความปลอดภัยสูง บรรยากาศดี สงบ ร่มรื่น

ปัจจัยอันดับที่ 4 มี 2 ปัจจัยได้แก่ อากาศดี และ มีมหาวิทยาลัย

14. ผู้ที่อยู่เชียงใหม่ 1 ปี ถึง 5 ปี เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้

ปัจจัยอันดับที่ 1 ได้แก่ มีที่ทำงาน

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ไม่ได้เลือกมาเอง

ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ ต้องการ อยู่ใกล้ครอบครัวความปลอดภัยสูง บรรยากาศดี
 ปัจจัยอันดับที่ 4 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ อาภาสดี และ ค่าครองชีพถูก
 ปัจจัยอันดับที่ 5 ได้แก่ แต่งงานกับคนไทย

15. ผู้ที่อยู่เชียงใหม่ 5 ปี ถึง 10 ปี เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้
 ปัจจัยอันดับที่ 1 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ มีที่ทำงาน ค่าครองชีพถูก และ แต่งงานกับคน
 ไทย

ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ ต้องการอยู่ใกล้ครอบครัว
 ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ นิยคนไทยดี

16. ผู้ที่อยู่เชียงใหม่ 10 ปี กว่า เลือกเมืองเชียงใหม่เป็นที่อยู่อาศัยด้วยปัจจัยที่สำคัญตามลำดับดังนี้
 ปัจจัยอันดับที่ 1 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ค่าครองชีพถูก และ แต่งงานกับคนไทย
 ปัจจัยอันดับที่ 2 ได้แก่ อาภาสดี
 ปัจจัยอันดับที่ 3 ได้แก่ ความปลอดภัยสูง

สภาพทั่วไปของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่

1. ลักษณะทางประชากร

ชาวญี่ปุ่นเพศชายมีสัดส่วนมากกว่าเพศหญิงร้อยละ 66.47) มีอายุอยู่ใน 35-39 ปีมากที่สุด(ร้อยละ 16.77) รองลงไปได้แก่ผู้ที่มีอายุในช่วง 25-29 ปี(ร้อยละ 14.37) ซึ่ง จะมีช่วงอายุในวัยแรงงานแทบทั้งสิ้น ผู้ที่สูงอายุในวัยชรา อายุ 55 ปีขึ้นไป(ร้อยละ 11.98)

ในการสมรส ผู้ชายที่มีคู่สมรสมากกว่าโสด ผู้ที่มีคู่สมรส(ร้อยละ 74.77)และโสด(ร้อยละ 25.23) ส่วนผู้หญิงนั้น ผู้ที่โสดมากกว่าผู้มีคู่สมรส ผู้ที่มีคู่สมรส(ร้อยละ 41.07)และโสด(ร้อยละ 58.93) โดยรวมเพศชายและเพศหญิงแล้ว ผู้ที่มีคู่สมรสจำนวนมากว่าโสด(ร้อยละ 63.47)

ขนาดโครงสร้างของครัวเรือนชาวญี่ปุ่น ผู้ที่มาจากคนเดียวจำนวนมาก(ร้อยละ 61.68) ผู้ที่มาครอบครัว(ร้อยละ 36.52) อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มาจากเดี่ยวนั้น ไม่ได้พาครอบครัวมาจากประเทศญี่ปุ่นก็เป็นไปได้

2. ลักษณะของการย้ายถิ่นและขั้นตอนในการอพยพ

ภูมิภานาเดิมของคนญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นที่มาจากภาคกลาง Kantou เป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 35.93) รองลงไปได้แก่ มาจากภาคกลาง Kansai (ร้อยละ 23.35) ตาม สำหรับที่อยู่ปัจจุบันในเชียงใหม่ ชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 86.83)

สำหรับช่วงระยะเวลาที่ชาวญี่ปุ่นย้ายถิ่น เข้าสู่เมืองเชียงใหม่มากที่สุดนั้น มาอยู่ใหม่ ๆ ซึ่งไม่ถึงครึ่งปี(ร้อยละ 19.76) รองลงไป ผู้ที่อยู่ 2-3 ปี (ร้อยละ 17.37) ผู้ที่อยู่มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 3.59)

จำนวนครั้งที่กลับประเทศญี่ปุ่นและระยะเวลานั้นกลับประเทศญี่ปุ่นปีละครั้งเป็นมากที่สุดร้อยละ 30.54) รองลงไปได้แก่กลับญี่ปุ่นปีละ 2 ครั้ง (ร้อยละ 26.35) ตามลำดับ ส่วนระยะเวลาที่กลับญี่ปุ่นนั้น ระยะเวลากลับญี่ปุ่นที่นานที่สุดคือ 1 สัปดาห์ (ร้อยละ 21.56) รองลงไป 2 สัปดาห์ (ร้อยละ 18.56) ตามลำดับ และ คนที่ไม่ได้กลับญี่ปุ่นก็มี (ร้อยละ 11.38)

สำหรับกำหนดเวลาอยู่ที่เชียงใหม่ นั้น ผู้ที่ยังไม่ทราบว่าจะกลับญี่ปุ่นเมื่อไรเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 50.30) ส่วนผู้ที่อยู่เมืองเชียงใหม่เป็นถาวร (ร้อยละ 11.38) ผู้ที่จะกลับญี่ปุ่นภายในปี ด้วยเหตุถึงกำหนดเวลาทำงานที่เชียงใหม่ หรือ จบการศึกษาพอดี (ร้อยละ 20.96) สำหรับผู้ที่มีกำหนดเวลาอยู่เชียงใหม่ มีเหตุผลที่มากที่สุด คือ ถึงคราวออกตามวาระที่บริษัท หรือ ที่ทำงาน ชาย 30 คน หญิง 12 คน รองลงมา กลับไปเรียนต่อ หรือ จบการศึกษา ชาย 7 คน หญิง 7 คน สำหรับผู้ที่ยังไม่ทราบกำหนดนั้น มีเหตุผลมากที่สุด คือ ยังไม่ถึงคราวออกตามวาระที่บริษัท หรือ ที่ทำงาน หรือ แล้วแต่สามี ชาย 31 คน หญิง 12 คน รองลงมา สาเหตุโรงเรียนของบุตร หรือ หางานทำ หรือ แต่งงานกับคนไทย ตามลำดับ

3. ลักษณะพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ

ชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ส่วนมากประกอบอาชีพเป็นคนที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ใน นิคมอุตสาหกรรมลำพูน (ร้อยละ 40.12) และ ภรรยาของคนทำงานในบริษัทญี่ปุ่น (ร้อยละ 11.98) ส่วนผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือ เกษียณอายุแล้ว (ร้อยละ 8.38)

สำหรับค่าใช้จ่ายต่อเดือน อยู่ในช่วง 30001-40000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 22.75) รองลงมา ช่วง 5001-10000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 16.77) ตามลำดับ

4. ลักษณะพื้นฐานทางด้านที่พักอาศัย

ส่วนรูปแบบที่พักอาศัยของชาวญี่ปุ่นนั้น Condominium มากที่สุด (ร้อยละ 46.71) บ้าน (ร้อยละ 23.95) และ หอพัก (ร้อยละ 14.37) สำหรับการเลือกที่พักนั้น เลือกที่พักอาศัยด้วยตัวเอง (ร้อยละ 60.48) ไม่ได้เลือกด้วยตัวเอง บริษัทเตรียมให้อยู่ (ร้อยละ 37.72) ค่าที่พักอาศัยต่อเดือน ผู้ที่ไม่ต้องจ่ายค่าที่พัก บริษัทจะจ่ายให้ (ร้อยละ 44.31) ผู้ที่ซื้อบ้านแล้ว (ร้อยละ 8.38) และ ผู้ที่จ่ายค่าที่พักมากที่สุดในช่วงราคา 3001-5000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 11.38) แต่บอกได้ว่าแล้วแต่รูปแบบที่พักอาศัย

5. ลักษณะพื้นฐานทางภาษา

ชาวญี่ปุ่นใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เป็น ภาษาไทย (ร้อยละ 36.36) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 28.34) ภาษาญี่ปุ่น (ร้อยละ 33.69) สำหรับความสามารถในการใช้ภาษาไทย ผู้ที่อ่านได้เขียนได้สบาย (ร้อยละ 11.38) ผู้ที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้สบาย (ร้อยละ 17.37) ผู้ที่พูดได้แต่ไม่มากเท่าไร (ร้อยละ 39.52) ผู้ที่พูดภาษาไทยไม่ได้ (ร้อยละ 31.14)

6. ลักษณะพื้นฐานทางด้านชีวิตประจำวัน

พาหนะที่ใช้ประจำวัน ชาวญี่ปุ่นที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น และครอบครัว บางบริษัทห้ามใช้รถส่วนตัว ดังนั้นจำเป็นต้องใช้รถยนต์ของบริษัทเป็นประจำ (ร้อยละ30.14)รถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ20.55) รถจักรยานยนต์ (ร้อยละ14.61)

สำหรับที่ซื้อของประจำวันนั้นชาวญี่ปุ่นไปห้างสรรพสินค้า Centralมากที่สุด(ร้อยละ26.37) รองลงมาไปRimping(ร้อยละ12.94) และ ไปRobinson(ร้อยละ 12.44)

ส่วนการใช้เวลาวางั้น สำหรับผู้ชายนั้น 62 คน ไปเล่นกอล์ฟ คิดเป็นร้อยละ 47.33 รองลงมา ไปซื้อของ คิดเป็นร้อยละ 6.87 พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 6.11 อ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 5.74 ไปเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 4.58 เป็นต้น สำหรับผู้หญิง พักผ่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.24 ไปซื้อของ คิดเป็นร้อยละ 13.24 ไปเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 13.24 อ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 10.29 เล่นกอล์ฟ คิดเป็นร้อยละ 7.35 เป็นต้น

สำหรับในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรมทำร่วมกับคนไทย ยกเว้นที่ทำงานและที่บ้าน ผู้ที่มีกิจกรรมทำร่วมกับคนไทย (ร้อยละ44.91) ผู้ที่ไม่มีกิจกรรมทำร่วมกับคนไทย (ร้อยละ54.49) กิจกรรมทำร่วมกับคนไทยนั้น กิจกรรมมากที่สุด คือ ไปทานข้าวด้วยกัน ผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ43.33 ผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 51.28 รองลงมา ไปซื้อของด้วยกัน ผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 6.67 ผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 17.95 นอกจากนี้ ไปดูหนังด้วยกัน ไปเที่ยวด้วยกัน ไปเล่นกีฬาด้วยกัน เป็นต้น

สำหรับวิธีรับข่าวสารเกี่ยวกับญี่ปุ่น ส่วนมากได้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ญี่ปุ่น(ร้อยละ26.56) ข่าว NHK และInternet(ร้อยละ 57.82) คนที่ไม่ค่อยได้ข่าว (ร้อยละ 1.88) เท่านั้น

สำหรับข่าวที่สนใจในเมืองเชียงใหม่ ผู้ที่สนใจด้านเศรษฐกิจมากที่สุด(ร้อยละ28.79) รองลงมา ด้านสังคม(ร้อยละ 22.45) ด้านสิ่งแวดล้อม(ร้อยละ16.82) และด้านการเมือง(ร้อยละ14.05)ตามลำดับ

ความคิดต่อเมืองเชียงใหม่

ในการศึกษาเรื่อง อยู่เชียงใหม่ดีกว่าอยู่ที่ญี่ปุ่นหรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตอบว่าอยู่เชียงใหม่ดีกว่าญี่ปุ่นจำนวนมากกว่าผู้ที่ตอบว่าไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 59.88 ส่วน ผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 55.86 ตอบว่าอยู่เชียงใหม่ดีกว่าอยู่ที่ญี่ปุ่น ส่วนผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 67.86 ตอบว่าอยู่ที่เชียงใหม่สบายกว่าญี่ปุ่น ส่วนผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 8.11 และผู้หญิงร้อยละ 17.86 นั้นตอบว่าไม่แน่ใจ ซึ่งหมายความว่า อยู่เชียงใหม่ดีกว่าญี่ปุ่น แต่บางอย่างอยู่ที่ญี่ปุ่นดีกว่าเชียงใหม่

ในการศึกษาเรื่อง อยู่เชียงใหม่ลำบากกว่าอยู่ที่ญี่ปุ่นหรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่ตอบว่าลำบาก คิดเป็นร้อยละ 48.50 และ ผู้ที่ตอบว่าไม่ลำบาก คิดเป็นร้อยละ 47.90 เกือบเท่ากัน ส่วนผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 57.66 ตอบว่า อยู่เชียงใหม่ลำบากกว่าอยู่ที่ญี่ปุ่น ซึ่งจำนวนมากกว่าผู้ที่ตอบว่าไม่ลำบาก ส่วนผู้

หญิง ที่ตอบว่าลำบาก คิดเป็นร้อยละ 30.36 และ คิดเป็นร้อยละ 64.29 ตอบว่าไม่ลำบาก เห็นได้ชัดว่าผู้ชายรู้สึกลำบากกว่าผู้หญิง

ผู้ที่คิดว่าอยู่ที่เชียงใหม่สบายกว่าอยู่ที่ญี่ปุ่น(ร้อยละ59.88) ด้วยเหตุ ค่าครองชีพถูก อากาศดี และนิสัยคนไทยดี เป็นต้น ส่วนผู้ที่คิดว่าอยู่ที่เชียงใหม่ลำบากกว่าอยู่ที่ญี่ปุ่น (ร้อยละ48.50) ด้วยเหตุ การคมนาคมไม่สะดวก ปัญหาด้านภาษา การเงินร่น้อย สาธารณสุขไม่ดี เป็นต้น

ในการศึกษาเรื่อง พอใจกับการมาอยู่เชียงใหม่เพียงใด จากการศึกษาพบว่า ชาวญี่ปุ่นก่อนจ้างพ่อกับการมาอยู่เชียงใหม่เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.32 รองลงมา พอใจ คิดเป็นร้อยละ 35.33 พอใจมาก กับ ไม่พอใจ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.18 ส่วนผู้ชายที่ก่อนจ้างพ่อกับการมาอยู่เชียงใหม่ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.95 รองลงมา พอใจ คิดเป็นร้อยละ 30.63 ไม่พอใจ คิดเป็นร้อยละ 9.91 และ พอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 9.01 ส่วนผู้หญิง พอใจกับการมาอยู่เชียงใหม่เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.64 รองลงมา ก่อนจ้างพ่อกับ ไม่พอใจ คิดเป็นร้อยละ 32.14 พอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ ไม่พอใจ คิดเป็นร้อยละ 10.71

ในเรื่องระดับความพอใจกับการมาอยู่เชียงใหม่ พอใจมาก(ร้อยละ10.18) พอใจ(ร้อยละ35.33) ก่อนจ้างพ่อกับ(ร้อยละ 41.32) และ ไม่พอใจ(ร้อยละ10.18) สำหรับผู้ชาย พอใจเรื่องต่อไปนี้ คือ 1. ค่าครองชีพถูก 2. อากาศดี มีธรรมชาติมาก 3. เล่นกอล์ฟได้สบาย และถูก ส่วนผู้หญิง พอใจเรื่องต่อไปนี้ คือ 1. ค่าครองชีพถูก 2. ความปลอดภัยสูง 3.มีธรรมชาติมาก สำหรับผู้ชาย ไม่พอใจเรื่องต่อไปนี้ คือ 1. การคมนาคมไม่สะดวก 2. ได้ข่าวเกี่ยวกับญี่ปุ่นน้อย 3. สถานะการเงินน้อย ส่วนผู้หญิง ไม่พอใจเรื่องต่อไปนี้ คือ 1.ปัญหาด้านภาษา 2. ได้เงินเดือนน้อย 3. สังคมญี่ปุ่นแคบ

ชาวญี่ปุ่นชอบในเชียงใหม่ ปัจจัยภูมิอากาศมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.06 รองลงมา มีธรรมชาติมาก คิดเป็นร้อยละ18.88 นิสัยคนไทยดี คิดเป็นร้อยละ17.21และ อาหารไทยอร่อย คิดเป็นร้อยละ 14.75 ตามลำดับ

ชาวญี่ปุ่นไม่ชอบในเชียงใหม่ ปัจจัยการคมนาคมไม่สะดวกมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.08 รองลงมาเป็นปัญหาขยะ คิดเป็นร้อยละ 23.71 ปัญหาน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 16.49 อากาศเสีย คิดเป็นร้อยละ 15.46 ตามลำดับ

ชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเชียงใหม่ต้องการให้เชียงใหม่ในอนาคตพัฒนาไปในแนวโน้มนรูปแบบใด และ อยากให้ปรับปรุงด้านใด โดยสรุปแล้วพบว่าชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ต้องการให้เมืองเชียงใหม่แก้ไขด้านการจราจรมากที่สุด รองลงมาด้านสิ่งแวดล้อม

แนวโน้มนการตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในอนาคต มีแนวโน้มนการย้ายถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นที่เป็นผู้สูงอายุจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากชาวญี่ปุ่นที่เกษียณอายุแล้วเริ่มสนใจที่จะใช้ชีวิตนอกประเทศญี่ปุ่น และ มีมูลนิธิต่างๆซึ่งสนับสนุนและให้ข้อมูลกับผู้ที่อยากจะไปอยู่นอกประเทศเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้พบปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาอยู่หลายประการ และส่งผลให้ผู้ทำการวิจัยไม่สามารถจะดำเนินการศึกษาให้ได้ผลสมบูรณ์และถูกต้องได้อย่างเต็มที่ ปัญหาและอุปสรรคที่พบได้แก่ สถานที่ราชการ เช่น กองสุกัญญาประจำจังหวัดเชียงใหม่ และ สมาคมผู้ปลูกประจำจังหวัดเชียงใหม่ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวผู้ปลูกที่จดทะเบียน โดยละเอียด เนื่องจากการละเมิดความลับแต่ละบุคคล ทำให้ผลของการศึกษาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ผู้ทำการวิจัยไม่ใช่คนไทย เมื่อเก็บข้อมูลเป็นภาษาผู้ปลูก ต้องแปลเป็นภาษาไทย ทำให้การใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตรงกับความหมายที่อยากจะรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการตั้งถิ่นฐานของชาวผู้ปลูกที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การจราจร

จากการศึกษาพบว่า ชาวผู้ปลูกเดือดร้อนเรื่องการจราจรมากที่สุด จึงควรแก้ไขปัญหานี้ให้ดีขึ้น

2. สิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่า ชาวผู้ปลูกมองปัญหาลingkungan เช่น ปัญหาขยะ และ ปัญหาน้ำเสีย จึงควรแก้ไขปัญหานี้ให้ดีขึ้น

ปัญหาเหล่านี้มองจากสายตาชาวผู้ปลูกที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ เพื่อชาวเชียงใหม่กับชาวผู้ปลูกที่อาศัยอยู่ในเชียงใหม่ดำรงชีวิตให้สะดวกและมีความสุขด้วยกันในอนาคต ควรจะแก้ไขปัญหานี้ให้ดีขึ้น

การศึกษาในอนาคตต่อไป

จากการศึกษาที่ผ่านมาเป็นการศึกษาที่เน้นเรื่องการย้ายถิ่น และ ลักษณะความเป็นอยู่ของชาวผู้ปลูกอาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่ ซึ่งยังมีเรื่องที่น่าสนใจและมีประโยชน์ที่ควรแก่การศึกษาอีก คือ การศึกษาเปรียบเทียบความคิดชาวเชียงใหม่ต่อชาวต่างประเทศที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่และ การตั้งถิ่นฐานชาวของต่างประเทศในเชียงใหม่ เพื่อนำมาพัฒนาเมืองเชียงใหม่ให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ด้วยอนุรักษณ์ความเป็นเชียงใหม่ สำหรับชาวเชียงใหม่และชาวต่างประเทศต่อไปในอนาคต